

BILD OCH FORM

Översikt och kommentarer

Konstlivet vilar på tre hörnstenar; den offentliga sektorn, föreningslivet och konstmarknaden. Offentliga konststatsningar görs också för yrkesutövarna inom området som en del av konstnärspolitiken.

Redan 1934 tog riksdagen principbeslut om att 1 procent av statens byggkostnader skulle avsättas för konstutsmäckning. *Statens konstråd* ansvarar för inköp och utsmäckning av de statliga byggnaderna. Konstrådet fördelar också bidrag till organisationer för inköp av konst till samlingslokaler. *Statens kulturråd* handlägger i sin centrala myndighetsroll frågor som rör konst och utställningar.

Staten ger genom *Konstnärsnämnden* och BUS (Bildkonst Upphovsrätt i Sverige) *visningsersättning* till konstnärer för den konst som ägs av offentliga institutioner och som visas för allmänheten.

Statens *utställningsersättning* till konstnärer och konsthantverkare finns i två former, dels genom avtal mellan staten och konstnärorganisationer, dels genom bidrag till konstfrämjande organisationer/institutioner. Kulturrådet fördelar bidrag för utställningsersättning till organisationer inom bild- och formområdet. Ett nytt avtal om utställningsersättning mellan konstnärorganisationerna och staten träder i kraft 2009. Ett 40-tal kommuner betalar också ersättning med varierande belopp.

Rådet för arkitektur, form och design inrättades 2004 och har som uppgifter bl.a. frågor om formgivningens betydelse på arbetsplatser liksom i offentliga inom- och utomhusmiljöer.

Kommunerna är huvudaktörer i det lokala konstlivet och är stora inköpare av offentlig konst. Många kommuner och landsting har antagit en inköpsregel som kulturpolitiskt mål. Flertalet kommuner har utställningsverksamhet och fördelar bidrag till organisationer och konstnärer. Kommunerna är stora ägare av konst men ger ingen generell visningsersättning.

Konstmarknaden består av bl.a. gallerister, auktionshus och konstmässor. De privata gallerierna svarar för en betydande utställningsverksamhet, ofta i samverkan med konstnärorganisationer och kommuner. Inom *Svenska galleriförbundet* är femtiotalet gallerister organiserade.

Föreningslivet svarar för den konstbildande verksamheten. De två riksorganisationerna *Sveriges Konstföreningar* och *Folkrörelsernas konstfrämjande* fungerar som utställningsanordnare och publikorganisationer. Ett stort antal lokala konstföreningar, många knutna till arbetsplatser, är anslutna till riksorganisationerna.

I statistiken redovisas 43 museer med inriktning på samlingar inom bild- och formområdet medan 45 institutioner tillhör gruppen konsthallar. Bland större offentliga konstinstitutioner kan särskilt nämnas Nationalmuseum, Moderna museet, Thielska galleriet, Millesgården i Stockholm, Göteborgs konstmuseum och Bildmuseet i Umeå. Flera regionala museer har också betydande konstsamlingar. I många av landets kommuner finns konsthallar och gallerier

som producerar och visar konstutställningar. Till de största hör Liljevalchs konsthall i Stockholm och Malmö konsthall. Kulturhuset i Stockholm är en annan arrangör av konstutställningar. Bland konsthallar i privat regi kan särskilt nämnas Magasin 3 och Bonniers konsthall.

Statliga bidrag utgår till konstnärernas egna organisationer, bl. a. *konsthantverkskooperativ* och centrumbildningarna *Konstnärscentrum*, *Illustratörscentrum* samt *Fotograficentrum* vilka fungerar som centra för uppdragsförmedling. *Grafiska sällskapet* är en sammanslutning av konstnärer som driver galleri och försäljning av grafiska blad. *Akademien för de fria konsterna* har enligt sina stadgar som målsättning att "främja utvecklingen av målar-, bildhuggar- och byggnadskonsten och andra till bildkonsten hörande konstarter".

Statens insatser inom bild- och formområdet kan för 2006 uppskattas till ca 76 miljoner kronor. I detta belopp ingår dock inte anslagen till de statliga konstmuseerna. Landstingens satsningar inom bild- och formområdet uppgick 2005 till nästan 40 miljoner kronor. Någon aktuell statistik för kommunerna finns inte men enligt en enkät 1996 var de kommunala konstinsatserna ca 157 milj kr, vilket uppräknat till 2006 års penningvärde skulle motsvara 174 miljoner kronor. Detta innebär att de sammanlagda offentliga insatserna på bild- och formområdet kan uppskattas i nivån 300 milj. kr. De privata inköpen av tavlor och konst uppskattas i SCB:s undersökning av hushållens utgifter 2006 till ca 150 milj. kronor.

De sammanlagda besökssiffrorna på konstmuseer och konsthallar uppgick 2006 till mer än 3,7 miljoner besök, varav drygt 2,6 miljoner på konstmuseer och ca 1,1 miljoner på konsthallar. Besök på konstutställningar arrangerade av Riksutställningar eller inom de folkbildande organisationerna, liksom besöken på gallerister, är inte inräknade i dessa siffror.

Sveriges Konstföreningar organiserade 2006 mer än 1 100 konstföreningar med sammanlagt ca 300 000 medlemmar. Huvuddelen av föreningarna var arbetsplatsföreningar. Från distriktet rapporterades sammanlagt ca 2 900 utställningar. *Folkrorelsens konstfrämjande* är en partipolitiskt obunden riksorganisation som verkar för konstbildning. Medlemmar är folkrorelser på riksnivå samt organisationens fjorton självständiga distrikt. Av *Riksutställningars* 22 utställningar som var på turné i landet 2006 betecknades fem som konstutställningar.

Studieförbunden redovisade 2006 ca 41 300 studiecirkel inom bild- och formområdet. I dessa deltog 304 000 personer. De populäraste ämnena var målning och textilslöjd. Antalet kulturprogram inom bild- och formområdet var nästan 38 000 med över 2,6 milj. deltagare.

Drygt 35 procent av svenska folket i åldern 16-84 år hade enligt SCB:s ULF-undersökning 2006 besökt konstmuseum eller konstutställning under det senaste året. Störst andel besökare fanns bland kvinnor i åldern 45-64 år, bland tjänstemän, personer med eftergymnasial utbildning och boende i Stockholmsregionen. Minst andel konstbesökare fanns bland arbetare och personer med förgymnasial utbildning. Kvinnor går på konstmuseum/konstutställning oftare än män. Drygt 4 procent av svenska folket målar, tecknar, arbetar med lera etc varje vecka enligt undersökningen. Uppåt 80 procent av svenskarna har (enligt Eurobarometer 2007) under senaste året ägnat sig åt "dekorativt hantverk" medan 64 procent har filmat eller fotograferat och 31 procent har målat eller skulpterat.

En reguljär statistik saknas över bild- och formområdet och i kapitlet "Kulturstatistikens roll och utvecklingsbehov" pekas särskilt på behovet av en utvecklad bildkonststatistik. En konststatistik kan delvis grundas på redan tillgängliga material men en ny uppgiftsinsamling behövs vad gäller vissa utställningsarrangörer liksom då det gäller det kommunala konstlivet.

Offentliga insatser inom bild och formområdet

	1000-tal kr
<i>Statliga bidrag inom bild- och formområdet 2006</i>	
Utställningsersättning	7 979
Konsthantverkskooperativ	1 220
Bild- och formorganisationer	8 115
Vissa utställare inom bild- och formområdet	6 370
Statens konstråd	7 131
Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	39 990
Bidrag till konstinköp till folkparker, folkets hus m.fl	3 526
Bidr till Akademien för de fria konsterna	1 658
Summa statliga utgifter	75 989
<i>Landstingens insatser 2005 inom bild- och formområdet</i>	38 717
<i>Kommunernas insatser för konst*</i>	174 300
Summa offentliga konstinsatser, uppskattning	289 006

*Skattning, uppräknat från enkät 1996 till 2006 enligt KPI

Källor: Statsbudgetens utfall, Ekonomistyrningsverket. Årsredovisning 2006, Offentliga insatser i regionalt perspektiv, Statens kulturråd

Bidrag 2007 till organisationer inom bild- och formområdet m.m. Tusental kronor

	1000-tal kr
Utställningsersättning	7 979
Konsthantverkskooperativ	1 220
Bild- och formorganisationer	8 115
<i>varav</i>	
–Folkrörelsernas Konstfrämjande	3 225
–Föreningen Handarbetets Vänner Licium	550
–Grafiska Sällskapet	425
–Stiftelsen Gerlesborgsskolan	500
–Svenskt Barnbildarkiv	390
–Sveriges Konstföreningar	3 025
–Kollektivverkstäder - utrustningsbidrag	1 780
–Vissa utställare inom bild- och formområdet	6 370
Kungliga Akademien för de fria konsterna	1 658
Summa	27 127

Källa: Årsredovisning 2007, Staten kulturråd

Besök och visningar vid konstmuseer resp. konsthallar 2006

Institutions- kategori	Besök	Visningar
Konsthallar	1 123 796	3 915
Konstmuseer	2 645 509	12 364
Samt. konstinstitutioner	3 769 305	16 279

Källa: Museer och konsthallar 2006 (bearbetning)

Besök vid konstmuseer och konsthallar 2006

Konstmuseer	Besök	Konsthallar	Besök
Moderna Museet	606 448	Malmö Konsthall	207 875
Nationalmuseum	475 947	Liljevalchs konsthall	86 552
Göteborgs Konstmuseum	248 198	Tensta konsthall	70 000
Malmö konstmuseum	215 399	Stiftelsen Färgfabriken	65 000
Prins Eugens Waldemarsudde	133 172	Lunds konsthall	64 409
Nordiska Akvarellmuseet	130 000	Stiftelsen Wanås Utställningar	58 300
Rörstrand Museum	110 000	Linköpings konsthall	55 238
Dansmuseet	102 811	Kulturhuset Ängeln	42 935
Röhsska museet	74 662	Konstens Hus Luleå	42 600
Zornsamlingarna	72 656	VIDA museum och konsthall	41 000
Millesgården	61 298	Bonniers konsthall	40 000
Västerås konstmuseum	50 839	Göteborgs konsthall	34 183
Norrköpings Konstmuseum	37 762	Skövde konsthall och konstmuseum	30 041
Eskilstuna Konstmuseum	36 000	Tomelilla Konsthall	24 063
Kalmar Konstmuseum	30 891	Växjö Konsthall	23 606
Thielska galleriet	20 000	Landskrona Konsthall	23 587
Åbergs Museum	30 500	Botkyrka Konsthall	22 000
Uppsala Konstmuseum	27 266	Kulturhuset i Orsa	21 000
Borås Konstmuseum	23 907	Södertälje konsthall	19 359
Grafikens Hus	23 500	Kulturcentrum i Ronneby	19 276
Rackstadmuseet	23 109	Örebro konsthall	18 030
Ystads konstmuseum	20 000	Konsthallen Trollhättan	17 031
Bror Hjorths Hus	19 748	Oskarshamns konsthall	16 943
Skissernas museum	16 422	Nässjö kulturhus	15 000
Döderhultarmuseet	11 570	Norrtälje konsthall	14 000
Ljungbergmuseet	9 753	Virserums Konsthall	10 090
Vetlanda museum	8 000	Härnösands konsthall	9 006
Dalslands Konstmuseum	7 500	Staffanstorps konsthall	8 000
Museum Anna Nordlander	6 075	Karlskoga konsthall	6 777
Smålands Konstarkiv	5 500	BAC- Baltic Art Center	6 487
Teckningsmuseet i Laholm	4 000	Lokstallet Konsthall Strömstad	5 800
Carl Eldhs Ateljémuseum	2 576	Italienska Palatset	3 008
		Marabouparken	2 600

Källa: Museer och konsthallar 2006, Statens kulturråd. Uppgifter från Stockholm stad/USK

Konstnärlig gestaltning av offentlig miljö. Avslutade och nyanmälda projekt 2007 efter kategori

	Avslutade projekt	Nyanmälda projekt
<i>Statliga lokaler</i>		
Militära myndigheter	1	1
Polis, häkte, kriminalvård	2	6
Universitet, högskolor och	8	7
Övriga myndigheter	4	3
<i>Icke-statliga lokaler</i>		
Bostadsföretag	1	2
Kommuner och landsting	16	5
Övriga		1
Summa	32	25

Källa: Årsredovisning 2007. Statens konstråd

Antal verk som köpts in fördelat på kategorier

	Antal	%	Tkr
Måleri	102	35	1 693
Skulptur	43	15	1 190
Konsthantverk	58	20	906
Grafik	61	21	173
Teckning	13	5	160
Fotografi	9	3	141
Övrigt	1	1	38
Summa	287	100	4 301

Källa: Årsredovisning 2007. Statens konstråd

Verksamhet och ekonomi i Sveriges konstföreningar 2006

Beräknat antal konstföreningar i landet	1 147
därav allmänna föreningar	341
Nya föreningar	23
Utträdde föreningar	89
Antal medlemmar	302 615
Antal utställningar	2 928
Föreläsningar, konstresor m.m.	860
Kurser, cirklar	288
Övriga kulturprogram	4 132
Utställn.ersättning, antal konstnärer	879
Utställn.ersättning, 1000-tal kr	4 462
Intäkter totalt, tkr	8 747
varav Statl bidrag, tkr	2 724
varav Medlemsavgifter, tkr	688

Källa: Sveriges konstföreningars verksamhetsberättelse 2006. Bearbetning

Distriktsverksamhet 2006 inom Sveriges konstföreningar

Distrikt	Anslutna föreningar	Med- lemmar	Utställ- ningar	Föreläs- ningar	Kurser, cirklar
Blekinge	22	6 654	96	29	6
Bohuslän	30	7 639	72	58	27
Dalarna	23	4 007	92	22	21
Gotland	10	1 230	26	6	10
Gävleborg	21	4 793	71	19	7
Göteborg	91	19 366	147	59	19
Halland	36	10 772	25	11	3
Jämtland	20	4 304	51	14	
Jönköping	20	6 224	52	19	3
Kalmar	42	12 725	186	50	6
Kronoberg	26	10 074	58	7	22
Malmö	52	11 552	154	19	4
Norrbottn	25	6 363	95	21	7
Skaraborg	43	11 830	82	24	3
Skåne	121	35 093	543	109	26
Stockholm	287	77 910	488	158	74
Sörmland	25	5 676	70	36	17
Uppsala län	19	3 792	52	36	4
Värmland	26	8 976	83	8	4
Västerbotten	21	6 559	45	11	2
Västernorrland	33	10 216	84	18	3
Västmanland	22	6 300	29	9	7
Älvsborg	58	14 662	158	57	4
Örebro	21	5 264	34	14	4
Östergötland	53	10 634	135	46	5
Samtliga distrikt	1 147	302 615	2 928	860	288

Källa: Sveriges konstföreningars verksamhetsberättelse 2006. Bearbetning

Finansiering av Folkrorelsernas Konstfrämjande 2007

	1000-tal kr	Procent
Statsanslag	3 000	35
Utställningsersättningar	1 429	17
Medlemsavgifter	87	1
Bidrag fr. Europeiska Socialfonden	949	11
Övriga intäkter	3 048	36
Summa	8 514	100

Källa: Verksamhetsberättelse 2007, Folkrorelsernas Konstfrämjande

Kulturprogram inom bild och formområdet 2006. Antal arrangemang, deltagare och medverkande

	Antal		Andel	
	arrangemang	deltagare	medverkande	kvinnor
Film/foto/bild	15 893	529 512	21 648	52
Utställningar	18 176	1834 947	44 444	51
Konst/konsthantverk	3 941	225 330	9 389	49
Summa	38 010	2 589 789	75 481	

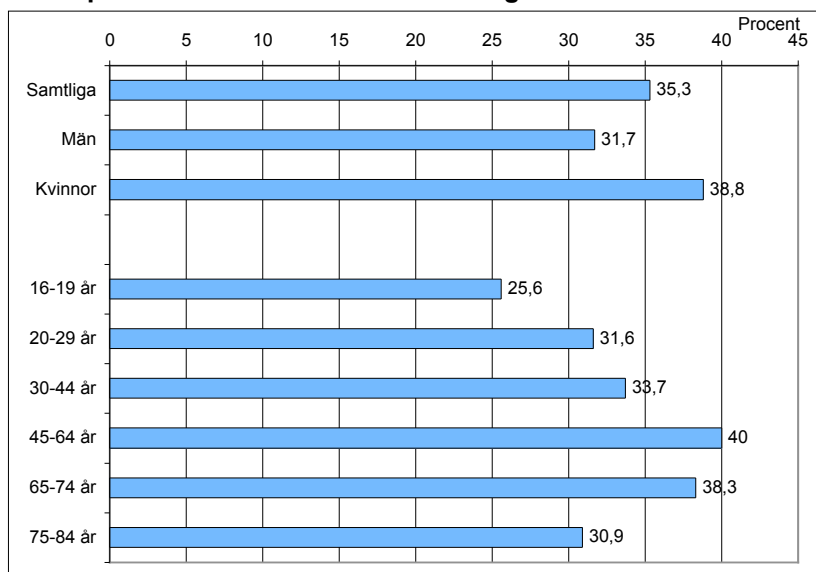
Källa: Studieförbunden 2006, Statens kulturråd

Studiecirklar 2006 i ämnena konsthantverk, bild-och formkonst, design

	Antal cirklar	Antal deltagare	Antal stud.tim
Konsthantverk			
Konsthantverkshistoria, förståelse	233	2 185	7451
Träslöjd	3 310	22 329	149345
Metallslöjd	1 383	11 208	47798
Keramik	2 279	17 184	83719
Porslinsmålning	1 161	7 912	43987
Vävning	5 359	39 496	259265
Knyppling	305	2 371	8611
Konstsömnad	2 101	16 737	72901
Övr textilslöjd	5 750	42 226	222068
Övr konsthantverk	5 664	40 540	196372
Klädsömnad, klädvård	2 271	14 935	104739
Bild- och form			
Konstvetenskap o konsthistoria	692	7 038	18335
Teckning	728	5 898	24331
Måleri	5 862	44 857	211172
Skulptur	121	982	4236
Grafisk konst	211	1 455	10144
Fim och fototeknik	2015	12 931	79832
Annan utbildning inom bild-o formkonst	694	4 824	24846
Bild o formkonstnärlig utbildning	617	4 415	23715
Formgivning			
Modedesign	230	2 020	14644
Inredningsdesign	195	1 536	6306
Annan utbildning inom formgivning	115	695	3978
Summa konsthantverk, bild-och formkonst	41 296	303 774	1 617 795

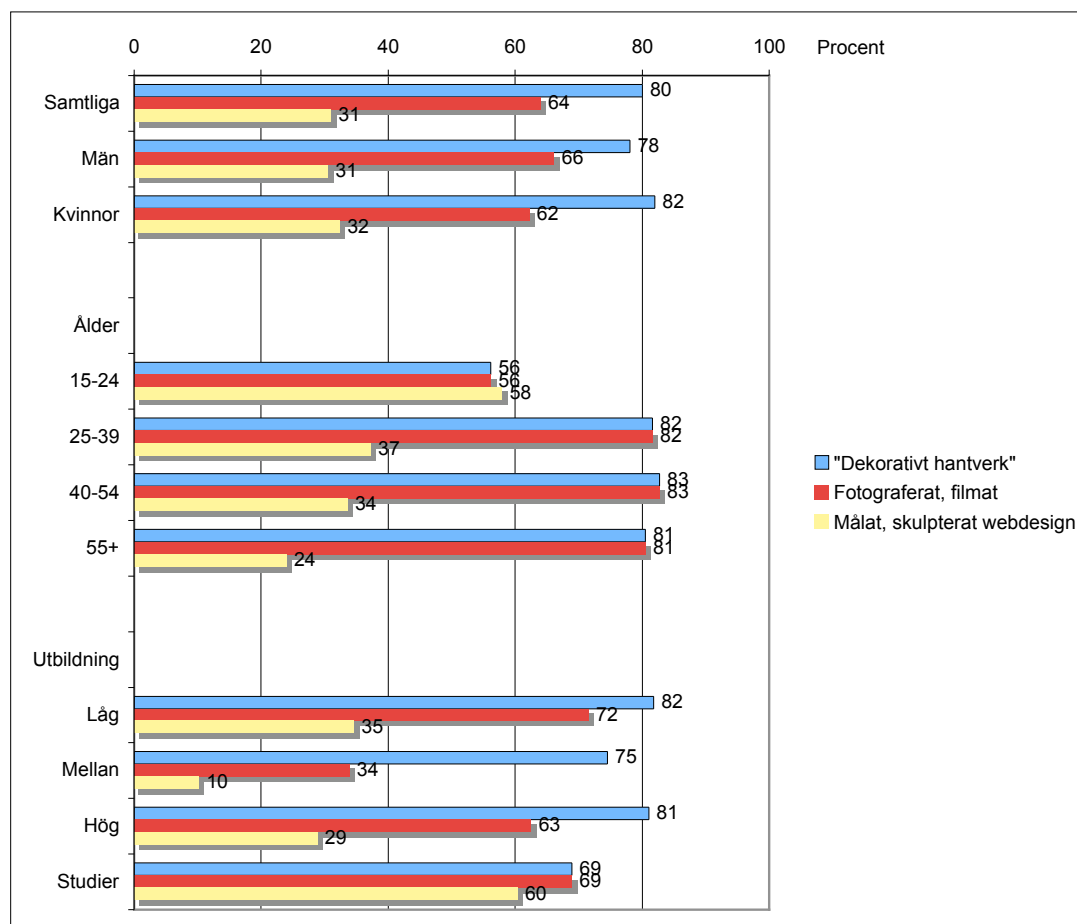
Källa: Studieförbunden 2006, Statens kulturråd

Besök på konstmuseum/konstutställning under senaste 12 månader 2006

Källa: Undersökningar av levnadsförhållanden, ULF 2006. SCB

Egna utövade aktiviteter inom bild och form under senaste 12 månader 2007. Procent

Källa: European Cultural Values. Special Eurobarometer nr 278: 2007/ Bearbetning. Dataarkiv via Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst, SSD